

1785

1. * Adersmannis : Huimadvernio V ex jure aubi
quo. Programma, quo ordinarius senior ceteri.
que assessores fac. jur. memoriam Adersmanni
viamam . . . indicunt.
2. * Bestucheff : Collationis juris Criminalis
XVII. Programma, quo decem senior ceteri.
etque assessores quatuor facultatum memo-
riam Bestucheffianam indicunt.
3. * Promius : Annotatio VII ex adversariis juris
judiciarii. Programma, quo ordinarius senior ceteri.
que assessores fac. jur. memoriam Promianam
indicunt.
4. * Eisenstueckius, Christianus Jacobus : Nisi et
effectu Expectativae pluribus simul hibetur.
Programma, quo solennis doctoralia Christiani
Jacobii Eisenstueckii indicunt.

1785

- *
5. Hülldorf, Ferdinandus Hunsici, de: Adversariorum
juris judiciarii adnotatio VIII. Programma, quo
solemnis doctoralia Ferdinandi Hunsici de Hüll- 10
dorf indicit.
- *
6. Schultzius - Gersdorpius: Corollarium juris Cri- 1
minalis XVIII. Programma, quo ordinarios scilicet
ceteraque assessores fac. jur. memoriam Schult-
zius Gersdorpiensis indicunt. 100-1
7. Bienerus, Christianus Gollub: De jure eundem 1
in partes officioque Imperatoris ordini-
bus imperii in partes eundem
8. Bienerus, Christianus Gollub: De feudis utriusque 1
Lusatiae utrum in prius acquirendorum et pos-
sidentorum jure.
9. Eisenstuck, Christianus Tacatus: De modo superiori 1
lati territorialis jura contra eos, qui se illi

subjectos esse negant, legitime persequendi.

10. Guenther, Christianus Augustus: De facto domestico.

11. Gutwaser, Julius Gottlob: De poenis earumque modo.

12. Heydenrich, Benjamin Cordus Henricus: De jure
apanagii Comitum S. R. I. mediatorum in Saso-
nia conturbata et feudaliari.

13. Jungheas, Dr. Fridericus: De mortis causa
donationum indole.

14. Jungheas, Dr. Fridericus: De patria potestate,
nuptiis, legitimatone, exceptionibus, et quibus
modis jus patriae potestatis solvitur.

15. Keil, Carl August Gottlieb: De causis alicui
Platoniorum recentiorum a religione Christiana
animum. Programmatica, quo orationem auspicialem
indidit.

16. Kindius, Dr. Hannes Theophylus: De retentione
pignoris in concursu creditorum secundum jus

Saxonicum Electorale exule.

17. Windius, de Adamo Theophrastus: De fontibus
juris judicarii civitatis, quod per Germania
obtinet.

18. Windius, Johanns Daniel: De universis hered
tariis in Germania per juris manuarii aequi
usitatis.

[Faint, illegible handwriting in blue ink, possibly bleed-through from the reverse side of the page.]

17807.

1785, 1.

ORDINARIVS
SENIOR CETERIQUE ASSESSORES
FACVLTATIS IVRIDICAE LIPSIENSIS

MEMORIAM
ACKERMANNIANAM

DIE XXIII. FEBR. A. CIOCCCLXXXV.

H. O R A I X
I N A V D I T O R I O S V O
R E C O L E N D A M
I N D I C V N T.

PRAEMISSA EX IVRE ANTIQVO
ANIMADVERSIONE V.

H. D. Kollner

ORDINARIUS

SENIOR CETERISQUE FACULTATIS IURIDICAE LIPSIENSIS

MEMORANDUM

ACKERMANNIANAM

HORAZII

IN ADITORIO SVO

PROFESSORUM

PROFESSOR

PHARMACEUTICAE

ANATOMIAE

PHYSIOLOGIAE

PHYSICAE

ANIMADVERSIO V.

De foro militari apud veteres Romanos.

Partitio inter iurisdictionem fori aut iuris vel ciuilem vel criminalem vocabulo magis, quam re videtur recentior esse; res enim ipsa docet, omni tempore iudices vel de litibus priuatis vel de scelere aliquo commissio iudicasse, id quod apud Romanos etiam seruatum, nemine profecto contradicente. Quid in utroque de militibus stante republica statutum fuerit, siue quisnam ius, siue de rebus ciuilibus, siue de criminalibus aduersus militantes dixerit, frustra apud VEGETIUM, FRONTINUM ac fere ceteros rei militaris scriptores quaeres. Pauca itaque circa hanc causam ante oppressam rempublicam colligere licet. Et quod ad lites quidem priuatas attinet, primis temporibus nullae omnino in castris fuisse videntur, cum ista Romanorum fortitudo commune in hostem odium ac sola ad debellandum animi intentio vix forte passa est, ut se ipsos inter se iurgiis discinderent, his facile ad futurum reditum differendis. At si quid fortassis eiusmodi accidisset, haec solummodo ab antiquitatum scriptoribus memoriae prodita sunt: primo milites extra vallum aut castra litigare non debuisse, idque instituisse Camillum in obsidione Veiorum, deinde neminem, dum militaret, ab alio, quam itidem milite iudicari potuisse, quod in primis centurionum officium fuisse dicitur, NIEVPORDT *ant. R. sect. V. c. 5. §. 9.* Solet hoc probari ex IUVENALI *L. V. sat. 16. v. 15. sq.*

Legibus antiquis castrorum et more Camilli

Seruato, miles, ne vallum litiget extra

Et procul a signis. Iustissima centurionum

Cognitio igitur est de milite.

cf. *LYBINVS ad h. l.* At vero quando de causis ciuilibus agitur, hic locus non satisfacit, cum ibi togatus contra militem ob erus fractum non institueret actionem ex lege Aquilia ad poenam aestimationis actori applicandam, aut aliam ciuilem, sed accusaret eum, et publicam vindictam posceret, summam mox verberibus per centurionem a laedente.

Quod vero ad delicta attinet, eaque militum propria, quis dubitet, ea antiquitus in castris a ducibus, aut qui eius loco essent, punita esse, quod non solum seuerissima disciplina exegit, quae fortitudinem Romanorum et pascebat et alebat, ducibus ac imperatoribus dum cum exercitu extra urbem essent omni potestate animaduertendi atque adeo in ciues Romanos sine prouocatione relicta, sed etiam tam multa acerbissimarum poenarum exempla ostendunt, in castrorum desertionem aliaque crimina militaria statutarum, quae referuntur inprimis a *FRONTINO Strategem. L. IV.* cf. *LIPS. de milit. R. opp. p. 377.* quanquam nec desunt rei, qui in vrbe apud censes populumque ob delicta in castris commissa accusati sint, *FRONTIN. l. c. p. 269.* Quod autem ad ea crimina pertinet, quae hodie communia vocare solemus, i. e. quae tum a militibus, tum ab iis qui sunt extra militiam perpetrari solent, horum quoque cognitionem penes magistratum militarem fuisse, constans antiqua historia dubitare non permittit.

Inprimis

u. l. p. 1

e. A

Inprimis vero nemo ex militibus furtum in castris impune committebat, nec nimiae libidines permittebantur, nec falsum testimonium. Audiamus de ea re POLYBIUM *Lib. VI. histor.* latine potius ex LIPSTO *de militia R. opp. p. 376.* ut placeamus Lectori, quam graece: *Tribunus ius habet, potensque est multandi, pignoris capiendi et verberandi. Fusse autem percutitur et is, qui furto aliquid abstulit e castris, et qui falsum testimonium dixit, et qui in flore aetatis corpore suo deprehenditur abusus, itemque, qui ter ob eandem culpam multatus fuerit.* Haec talia ut crimina puniunt, at ignaviae et militari probro adscribunt ista: nempe, quae sequuntur militaris delicti genera. Inprimis furtum seuerissime puniebatur, ita ut M. Cato memoriae prodiderit, aliquando comprehensus in furto inter commilitones dextras esse praecisas, aut si lentius animaduertere voluissent in principes, sanguinem missum, FRONTINI *strategem. L. IV. c. 1.* magis tamen ad ignominiam, quam ad mortem, cf. GELLIUS *Noct. att. L. 10. c. 8.* Aliud exemplum est Imperatoris Pescennii Nigri, qui decem commanipulones ob vnum gallinaceum raptum securi percutere volebat, donec ob metum seditionis capitis venia data, eos, redditis prouinciali denis gallinaceis, per totam expeditionem cibo calido uti prohiberet, SPARTIAN. *in vita Pescennii c. 10.* quae poenae seueritas tantam ad exempla vim habere consuevit, ut aliquando, eodem FRONTINO *ibid. c. 3.* auctore, Romanorum vniuersus exercitus, sub M. Scauro merens, pomiferam arborem, quam metatio in pede castrorum complexa fuerat, postero die abiens intactis fructibus relinqueret. Interim tamen et hic habemus exempla iudiciorum de huiuscemodi

communibus delictis extra castra habitorum, quale est Traiani apud PLINIVM *L. VI. ep. 31.* de centurione adulterii reo, ac Tiberii, qui apud SVETONIUM *in eius vita cap. 30.* praefectum alae, de vi et rapinae accusatum, sententiam in senatu agere iussit; vnde proficisci videtur, duces in castris habuisse quidem ius, etiam de communibus delictis cognoscendi, at non semper eo usus esse. Atque adeo posterioribus temporibus nullum Proconsulem, Praesidem, vel Legatum consularem ius necis in militem habuisse, nisi expresse fuisset datum, idem LIPSIVS *l. c.* ex Dione docet.

De generibus poenarum, quae procul dubio variae ac arbitrariae fuere, ac suppliciorum, non opus multa dicere. Inter haec praecipua fuit securis praecedentibus virgis, cui sequiori aevo substitutus gladius, LIPS. *l. c. p. 379.* Fuere tamen et alia. Fustuarii, sub quo non levis fuste castigatio, sed poena capitalis intelligitur, meminit CICERO *Philipp. III. c. 6.* ac LIVIVS *L. V. c. 6.* atque indolem eius recenset POLYBIUS *l. c.* scilicet quod reus a militibus fustibus, lapidibusque usque ad necem percuteretur. Eiusmodi fustuario nullus miles affici poterat, nisi post conuocatum a tribuno consilium, causa cognita rite damnatus esset, vt itidem ex POLYBIO apud Lipsium *L. C. p. 304.* discimus; quodque in omni poena capitali locum habuisse coniecimus. Aliud fere simile supplicium militare TACITVS *L. 3. anal.* commemorat, quo milites condemnatum districtis gladiis excipiebant, trucidabantque, quod valde conuenit cum decantato illo iudicio hastato criminali (*Spiess-Recht*), visitato apud veteres Germanos in exercitu, quod fuste descripsit

SCHOTTELIUS *de iurib. sing. Germ. c. 27.* et ex eo IVDOVICI
Kriegs-Proc. c. 7. §. 7.

Haec de antiquissimis temporibus. At sub Imperatoribus,
 imprimis fequiore aeuo, alia et hic rerum facies; non quidem
 vt nobis videtur, quod ad ipsam regulam, verumtamen varias
 inducendo exceptiones. Etenim quoad causas ciuiles, omnem
 iurisdictionem in militum personas demtam fuisse iudicibus
 militaribus, citius nobis haud persuadebimus, quam ostensis
 in hanc rem claris legibus, aut aliis luculentis testimoniis:
 Nec minus, quod ad delicta attinet, putamus, regulam ab
 Imperatore Constantio *l. 2. C. Th. de iuridict.* sic expressam:
Si militans aliquid admisisse firmetur, is cognoscat, cui rei militaris cura
demandata est, nec non ab Imperatoribus Honorio ac Theodo-
sio l. 6. C. de iurisd. omn. iud. ita propositam: *Constat, militarem*
reum, nisi a suo iudice, coërceri non posse, in genere saluam sospi-
 temque seruata fuisse, quae adeo ante tria iam semiseacula
 necessitatem rei ad iudicem militarem, puniendi causa, remit-
 tendi, pepererat, *l. 9. D. de custod. reor. cf. Coroll. nostr. crim.*
XI. quod adeo regulam tenuit, vt Imperator Traianus eum
 etiam, qui, postquam priuatus de capitali crimine accusatus
 esset, nomen militiae dedisset, ad forum militare requiri posse,
 rescipserit *l. 4. §. 5. D. de re mil.* Nec praefecto praetorio, at
 quanta huic potestas! vlla in milites iurisdictiono erat, *l. 1. C. de*
off. mag. mil. quam legem CASP. ZIEGLERVS *de iure maiest. l. 1.*
c. 29. §. 22. male de praefide prouinciarum intelligit. His
 praesumptis animaduertamus, singulas, quas nunc proponemus,
 circa forum militare mutationes, tantum pertinuisse ad pro-
 vincias,

vincias, non autem ad Romanam vel veterem vel nouam, nec ad reliquam terram imperio subiectam, quod annotare forte non opus putauit IAC. GOTHOFREDVS ad l. 2. C. Th. de exhib. vel transf. reis et ad Nou. Theodos. XIV. not. a. Prima itaque exceptio a remittendis ad iudicem militarem reis militibus ea erat, quam et nos l. c. tetigimus, vt, quando miles non solum castra deseruisset, sed etiam post hanc desertionem aliud adhuc crimen commune, idque atrocius illa atque in ipsa provincia, perpetrasset, adeoque duplicis delicti esset reus, tum captus in provincia non remitteretur. Etenim tunc super eo cognoscendum erat apud praesidem provinciae, ex rescripto Imperatorum SEVERI ET ANTONINI CARACALLAE, procul dubio primum propterea, quia desertor crimen nouum commune extra militiam commississe videretur; in duobus autem delictis minus per maioris poenam simul coercetur, l. 32. §. 1. D. ad L. Aquil. deinde etiam ea de causa, quoniam vt saepe animaduertimus, Romani forum delicti omnibus reliquis anteferre solebant, dist. coroll. XI. p. 3. l. 22. D. de accus. d. l. 3. de re mil. De hac igitur exceptione clare loquitur ICTUS MODESTINVS, qui l. 3. D. de re mil. Desertorem ait, auditum ad suum ducem cum elogio Praefes dimittat, praeter quam, si quid grauius ille desertor in ea provincia, in qua repertus est, admisserit; ibi enim eum plebti debere, ubi facinus admissum est, Diui Seuerus et Antoninus rescripserunt. Huc etiam forte referendus locus ICTI ARII MENANDRI l. 4. §. 2. D. de re mil. Qui desertioni aliud crimen adiungit, grauius puniendus est, et si furtum factum, veluti alia desertio habebitur. Geminata vero desertio capite puniebatur, d. l. 5. §. 5.

Igitur

Igitur

Igitur de eiusmodi cum desertione coniuncto delicto, minime vero de simplici desertione intelligenda est lex prima, *C. de desertor.* vbi GRATIANVS et reliqui Imperatores desertorem latitantem, vbiunque correptum seueritati iudicis offerendum esse, praecipunt. Ceterum quamuis autem qualis similitudo inter desertionem ac furtum MENANDRO intercedere visa sit, vix diuinare possimus, neque CELESTINVS MIRBELVS, qui huius ICTi de re militari libellum integro commentario illustrauit, quicquam de ea re dicat, tamen etiam ex eo loco apparet, non solum hoc: Romanos in milite criminis proprii ac communis coniunctionem maximo odio habuisse, sed etiam denuo illud: extra prouincias etiam communia militum delicta, (nam de his ibi sermo est, nulla prouinciarum mentione facta) coram foro militari coeercita fuisse. Sunt, qui ad confirmandam de relictis ab Imperatoribus praefidi delictorum communium coeercitione etiam PAPINIANI responsio *l. 22. D. de accus.* *Alterius prouinciae reus apud eos accusatur et damnatur, apud quos crimen contractum ostenditur; quod etiam in militibus esse obseruandum optimi Principes nostri generaliter rescripserunt,* vtantur, inter quos etiam summus IAC. GOTHOFREDVS ad *l. 2. C. Th. de exhib. et transf.* est, nec negari potest, hos optimos Principes eosdem esse *Seuerum et Caracallam,* quos MODESTINVS nominabat, quippe sub quibus Papinianum quoque vixisse constat, HOFFMANN. *hist. iur. P. I. c. I. p. 336.* EV. OTTO in *Papiniano c. 3. sq.* At verba ICTi, si recte intelligantur, illi sententiae magis obesse, quam prodesse videntur. Dicit enim in criminibus ciuilibus ab vnius prouinciae ciue in altera perpetratis

pettratis forum delicti praefendum esse, atque addit: quod etiam in militibus obseruandum optimi Principis generaliter rescripserunt; quibus verbis nihil aliud significari potest, quam hoc: in militia quoque forum delicti obtinere, scilicet generaliter et secundum regulam, non posita exceptione, quae posterior locum habet in prouincia; ut itaque iidem principes hic loci generaliter, ac nulla prouinciarum mentione facta, illic *l. 3. D. de re mil.* de exceptionis specie quoad prouincias rescriberent, quod utrumque factum esse oportet intra paucorum annorum seriem, nempe inter annum 195. ac 213. quo spatio isti simul regnarunt. Hinc iustitia sententiae eiusdem ANTONINI diiudicari potest, cui, breui post a. 216. soli regnanti factum narrabatur, quo miles, fortassis defertor, homicidij accusaretur coram praefide prouinciae, cuius cognitio ex supra allegato rescripto circa eam rem esset. Miles exceptione se tuebatur, ac probabat, hominem esse quidem a se percussum, at non occidendi animo, sed casu. Itaque non homicidium commiserat, nec adeo delictum commune, nulla igitur supererat praefidis cognitio, vnde Imperator pronuntiabat, sententiam secundum disciplinam militarem proferendam esse, *l. 1. C. ad L. Cornel. de sicar. cf. l. 1. C. Grigor. eod. ap. SCHVLTING. Ipr. Ante-Iustin. p. 706.* Vnde miramur, ipsum Iac. Gothofredum, hunc locum pro noua lege venditare, qua idem Imperator sibi non satis constans militibus praescriptionem fori antea ademptam reddiderit.

At sequenti tempore ea res magnam adhuc mutationem tulit, quamuis ignotum, quo legislatore? Id discimus ex CON-

STANTII (non Constantini, IAC. GÖTHOFREDVS *ad h. l.*) epistola ad Taurum P. P. anno 355. scripta *l. 2. C. Th. de iurisdit.* in qua quidem quoad causas ciuiles sic forum militare deminutum esse censet, vt certum definitumque esse dicat, omnes eiusmodi causas in prouinciis, vel ipso milite reo, apud eorum Rectorem agendas esse, quae verba significant, vnam vel plures leges circa hanc rem praecessisse. In causis criminalibus autem idem Imperator voluit, vt contra priuatum rector prouinciae, aduersus militem is, qui militiae curam habeat, cognosceret. Idem priuilegium ipsis conseruarunt VALENTINIANVS ac VALENS, qui anno 363. itidem rescripsere, *l. 1. C. de exhib. vel transf.* si quis sit, qui in prouinciis crimen publicum (adeoque delictum eumune) commiserit, eum ob qualitatem personae ad magistrum militum referendum esse; absente scilicet imperatore, hoc enim praesente ista relatio ad eum ipsum facienda erat, vt patet ex iis, quae Triboniano ex illa lege rescere placuit, *vid. l. 2. C. Th. cod.* quamuis ipsa lex, vti in Codice Theodosiano *l. 2. cod.* seruata est, id solummodo absente imperatore, ad quem alias ante omnia referendum erat, fieri deberet. Eadem sententia adhuc tenuit, et per exceptionem magis confirmata est tempore THEODOSII M. qui a. 393. *l. 9. C. Th. ad L. Iul. de adult.* ad conitem et magistrum vtriusque militiae per Africam (adeoque nec haec lex extra prouincias dilatanda) scribit, si quis miles adulterii reus factus sit, eum praerogatiua fori militaris non vti, nec accusatoris mariti forum declinare posse, sed confestim audiendum esse, vbi sit accusatus.

cufatus. *Causam huius sanctionis veremur cum IAC. GOTHOFREDO in frequentibus de adulteriis militum querelis ponere, ac quia militares personae in hac re famosi ferme sint. At vera ratio in verbo *confestim* latere videtur, quia scilicet hic facta in ipso adulterio deprehensio ipsique accusator maritus, primarius genialis tori vindex l. 30. C. eod. supponitur; ubi per se patet, cognitionem neque melius neque citius quam in accusantis foro fieri posse. Summarium enim erat et celeritatis expeditionis adulterii iudicium, quapropter ex Legis Iuliae capite quinto licebat marito, deprehensum adulterum, quem occidere aut nollet, aut non liceret, viginti horas, non ultra, apud se custodire, l. 25. D. ad L. Iul. de adult. ut praesens esset reus, nec iudicium longius traheretur. Nec omittendi sunt Imp. HONORIVS ac THEODOSIVS qui anno 412. rescripto itidem ad Praefectum Praetorio dato l. 6. C. de iurisdicit non solum militum exemptionem ab alieno foro in re criminali confirmarunt, sed etiam in causis civilibus restituerunt sanciendo, tum ut magisteriae facultati potestas sit audiendi quaestiones civiles inter priuatum actorem, militaremque reum, tum culposum coercendi. Tandem THEODOSIVS iunior Imp. fertur in omnia alia abisse ac milites a fori militaris priuilegio exclusisse, ipsisque fori exceptionem, quam reliquis iudicibus opponerent, ademisse, per legem, quae est inter eius Nouellas constitutiones in Codicem Theodosianum relatas numero XIV. Id non solum inscriptio: DE AMOTA MILITANTIBVS FORI PRAESCRIPTIONE ostendere videtur, sed ipse etiam IAC. GOTHOFREDVS ad eam not. a. hac lege omnem
 fori*

fori militaris praescriptionem amotam esse opinatur. At per Iulstremus legem. Est ea nec generalis, nec ita specialis est, vt reliquae a nobis supra expositae, augens non solum prouinciarum, sed etiam praefecti praetorio ac vrbs iurisdictionem, pertinens tamen, vt videtur, tantummodo ad militiam palatinam. Haec vt probemus, ipsam hanc Theodosii nouellam cuius partem tantummodo, truncatam Iustinianus Codici suo tit. *in quibus causis militantes fori praescriptione uti possunt*, inseruit percurramus, quae quatuor rescriptis continetur. Eorum tria priora anno 439. ac sequenti, ad Praefectum praetorio postremum anno 441. ad magistrum militum datum conspicitur. *Primum* solummodo de iurisdictione ciuili agit, de ea nempe, quam rectoribus prouinciarum in illos milites exercere liceat, qui ciuilibus negotiis, inprimis praediis alienis vel publicis vel priuatis conducendis se immisceant, quod sancitum est ad compescendos eos, qui, vt hoc eo liberius facere et eo difficiliore conueniri possint, se militiae dare solebant. Dicit itaque THEODOSIVS: *Sancimus, omnes omnino Domesticos, Agentes in rebus, et quaecumque alia praetenditur militiae (nempe palatinae) dignitas, sub moderatoribus prouinciarum, functionibus publicis respondere, nulla fori praescriptione ualitura, - - imo et in aliis priuatis occupatos malumus respondere, qui per prouincias sociantur (negociantur) vel conductorum uocabulis utuntur siue domorum diuinorum, s. virorum potentium seu cuiuslibet conditionis sint conductores.* Videmus itaque mentionem fieri domesticorum et agentium in rebus, quos scimus ex militia palatii imperatorum, hoc est ex ea fuisse, quae, quamuis et ipsa honore armorum gerenda

dorum ipsoque armatae militiae nomine esset condecorata, tamen a militia armata, proprie sic dicta secerneretur, et quam subinde etiam in expeditionibus etiam bellicis, v. g. ad littorum riparum aliorumve locorum custodiam adhiberetur, tamen primum huius militiae palatinae officium erat, ut praeter corporis Impp. tuitionem, in prouincias mitterentur, publicorum exactionum aharumue necessitatum causa, inter quas capturam quoque reorum referas, *ANM. MARCELL. L. XL. c. 3. et 5.* vnde executores vocabantur, aut apparitores *l. 4. 5. 7. 9. ac 10. C. Th. de execut. l. 4. 7. C. Th. de executor. l. 2. 15. eod. de agent. in reb.* vbi iis, qui in hoc officio peccarent, eiectio e militia poenae loco dicitur: *cf. IAC. GOTHOFRED. ad paratit. C. Th. tit. de re mil.* Inter hanc igitur palatii militiam praecipui fere erant Protectores, Domestici atque Agentes in rebus, *l. l. C. a domest. et protect.* item *de agent. in reb.* et *IAC. GOTHOFRED. paratit. C. Th. ad hos tit. IDEM ad l. 5. C. Th. de domest. quorum duo priores familiaris principi in eius palatio militare dicebantur l. 8. 9. C. Th. eod. l. 42. C. Th. de haeret. l. 2. 3. C. Th. de agent. in reb.* atque honore, praefecti praetorio vicarium in salutationibus osculandi gaudebant, *l. 1. C. de domest. et protect.* His itaque, qui antea vel missos se in prouincias finxerant, vel demandato hoc officio suo variis modis abusi fuerant, adeo ut nec in natales sibi prouincias absque harum periculo mitterentur, *l. 5. C. Th. de domest. l. 4. 7. 9. 10. eod. C. de executor.* THEODOSIVS IVN. ista Nouella si in prouinciis negotiorum vel publicorum vel priuatorum nomine versentur, negat exceptionem fori militaris competere, potius ipsos rectoribus

sibus prouinciarum subesse debere, ea sola conditione exem-
 ta, quando de negotiis propriis comiectum in annum acce-
 pissent. Et ea quidem sanciuit, hoc capite primo quoad pro-
 uincias, milites palatinos et causas ciuiles, capite secundo vero
 ac quarto eadem praecipis ad praefectum praetorio, curiales
 et apparitores magistri militum delictaque produxit, exceptis
 quoad apparitores trecentis personis, quibus magister militum
 beneficium non nisi coram se litigandi, concedere posset. Hi
 sunt illi, qui numerarii vel statutarii vocabantur, quorum et-
 iam meminuit ZENO et ANASTASIVS *l. 5. C. de apparit. mag. mil.*
3. C. de off. mag. mil. atque non minus dicunt, eos prae-
 scriptione fori uti posse, ceteros, qui supra numerum sunt apud
 praefectos praesidesque conueniendos esse, *d. l. 5.* Ast idem
 ille Theodosius capite tertio dictae Nouellae exceptio-
 nis exceptioni nouam exceptionem adiungit, aut potius, fori
 militaris praescriptionem non ubique sed tantummodo in mi-
 litia palatina cessare debere, verum iis, qui in proprie armata
 militia militent, fori exceptionem remanere, confirmat, aens
 se, consuetudinem hactenus obseruatam de scholaribus qui-
 dem (palatinae militiae) obseruari velle, at vero certissimum
 esse, legem nuper (ante tres menses, cap. 2. huius Nouellae)
 promulgatam non loqui, de ceteris militibus armatis, vel de
 tribunis, qui numeros agant; manifesto argumento, id quod
 supra diximus, vere militibus suam fori praescriptionem
 semper seruatum esse. Vnde nec ipse IUSTINIANI Nouella
 constitutio VIII. c. 12. §. 1. data ad Praefectum praetorio Il-
 lyrici aliter, quam de prouinciis in quibus milites praesidi,
 tanquam

tanquam vnico harum iudici, absque militaris alias priuilegii exceptione suberant.

At ecce auocat nos a militia sagata Vir togatae militiae RVDOLPHVS HOMMELIUS nobis et aui AVGVSTI FERDINANDI et patris CAROLI FERDINANDI in ordinem nostrum meritis et sua cum diligentia tum venustate morum carus, qui, cum huc usque stipendio, a SIEGFRIDO ACKERMANNO, celebri quondam mercatore Lipsensi, constituto, ornatus sit, memoria auctoris publice recolenda gratiam referre cupit, reliquam orationis partem breui de necessaria coniunctione litterarum graecarum cum iure elegantiori, commentatiuncula expleturus.

Huic solenni orationi RECTOR MAGNIFICVS, CELSISSIMI PRINCIPES, ILLVSTRISSIMI COMITES AC VTRIVSQUE REIPUBLICAE PATRES CONSCRIPTI, CIVES DENIQUE GENEROSISSIMI AC NOBILISSIMI, quotquot ex his singulis et litteris et Ordini nostro et oratori fauent, vt frequentes interesse velint, omni obseruantia et humanitate rogamus. Scrib. Dominica Reminiscere anno MDCCCXXXV.

EX OFFICINA SAALBACHIA.

Leipzig, Diss., 1785 A-0

56.

KD 78

ORDINARIUS
SENIOR CETERIQUE ASSESSORES
FACULTATIS IVRIDICAE LIPSIENSIS

MEMORIAM
ACKERMANNIANAM

DIE XXIII. FEBR. A. MDCCCLXXXV.

H O R A I X
I N A V D I T O R I O S V O
R E C O L E N D A M
I N D I C V N T.

PRAEMISSA EX IVRE ANTIQVO
ANIMADVERSIONE V.

Dr. J. Köhler

